

WSTĘP

Przewodnik został przygotowany przez grupę roboczą Federacji Europejskich Towarzystw Żywnościowych (FENS), która została zobowiązana do opracowania wytycznych i zaleceń do wdrożenia w całej Europie w celu zapewnienia i promowania zaufania publicznego do nauki o żywieniu człowieka.

Priorytetem dla tej grupy roboczej było zrozumienie przepływu informacji, których źródłem jest nauka o żywieniu człowieka, z instytucji naukowych do społeczeństwa oraz środków komunikacji społecznej. Sumner i wsp. (2014)¹ zidentyfikowali komunikaty prasowe jako jedno z kluczowych źródeł nieprecyzyjnych informacji o wynikach badań żywieniowych, zarówno pod względem przesadnych twierdzeń przyczynowych, jak i przesadnego wnioskowania na podstawie badań prowadzonych na zwierzętach w odniesieniu do ludzi. Każda przesada lub niedokładność w komunikacie prasowym jest następnie odzwierciedlana w dalszych tekstach medialnych i artykułach. Wniosek z tego badania był taki, że poprawa precyzyjności komunikatu prasowego stanowi kluczową możliwość ograniczenia wprowadzających w błąd informacji związanych z nauką o żywieniu człowieka.

Badanie ankietowe przeprowadzone przez grupę roboczą w 2021 roku, w którym wzięło udział ponad osiemdziesięciu europejskich naukowców zajmujących się żywieniem człowieka, wykazało, że wielu naukowców zajmujących się tą problematyką albo nie miało dostępu, albo nie było świadomych istnienia w ramach ich instytucji akademickiej wytycznych dotyczących pisania lub recenzowania komunikatu prasowego. Co zaskakujące, 92% naukowców zajmujących się żywieniem człowieka miało zastrzeżenia dotyczące treści komunikatów prasowych, które nie zostały wyjaśnione przed udostępnieniem komunikatu prasowego mediom, a następnie opinii publicznej.

W dalszych dyskusjach prowadzonych w ramach grupy roboczej, zidentyfikowano brak krajowych lub europejskich wytycznych do pisania komunikatów prasowych z zakresu badań żywieniowych. Niektóre instytucje miały wytyczne, ale były one przeznaczone tylko do użytku wewnętrznego.

Tworzenie komunikatu prasowego jest procesem dynamicznym, a przygotowywany projekt komunikatu prasowego krąży przed jego opublikowaniem między biurem prasowym a zespołem badawczym. Działania biura prasowego związane z tworzeniem komunikatu prasowego są poza zakresem tej grupy roboczej, gdyż skupia się ona tylko na naukowcach prowadzących badania żywieniowe, ale uznano, że istnieje wyraźne zapotrzebowanie na dodatkowe zasoby dla naukowców, aby pomóc im w pisaniu i recenzowaniu komunikatów prasowych oraz w zarządzaniu interakcjami z ich biurem prasowym.

Celem grupy roboczej było zatem stworzenie szczegółowych wytycznych do pisania i recenzowania komunikatów prasowych, aby w ten sposób wspierać naukowców zajmujących się badaniami żywieniowymi w zakresie poprawy jakości i klarowności komunikatów przygotowywanych dla prasy.

¹ . Sumner P, Vivian-Griffiths S, Boivin J, Williams A, Venetis C A, Davies A et al. The association between exaggeration in health-related science news and academic press releases: retrospective observational study *BMJ* 2014; 349 :g7015 doi:10.1136/bmj.g7015.

CELE PRZEWODNIKA

Opracowane wytyczne obejmują cztery cele:

- 1 Stworzenie wystandaryzowanych i przystępnych wytycznych do pisania komunikatów prasowych dotyczących nauki o żywieniu człowieka.
- 2 Zapewnienie naukowcom zajmującym się żywieniem człowieka wyczerpującego przeglądu kluczowych informacji, które należy zawrzeć w komunikacie prasowym podczas samodzielnego jego przygotowania (rozdział 1).
- 3 Zagwarantowanie, aby naukowcy zajmujący się żywieniem człowieka uznawali swoją odpowiedzialność za przedstawianie wyników własnych badań w sposób jasny i dokładny w każdym komunikacie prasowym.
- 4 Zachęcenie naukowców zajmujących się żywieniem człowieka do dokładnego recenzowania komunikatów prasowych, które nie są napisane przez zespół badawczy, przed ich publikacją, biorąc pod uwagę możliwość stosowania przesady w komunikacie prasowym, co może przyczynić się do mylących oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych (Rozdział 2).

Dodatkowe zalecenia obejmują poinformowanie wszystkich współautorów badania o komunikacie prasowym i/lub przeczytanie komunikatu prasowego przed publikacją.

1. Pisanie komunikatu prasowego – przewodnik dla naukowców

SEKCJA	OCENA
POPRAWNA KOMUNIKACJA	<p>Należy dążyć do tego aby:</p> <ul style="list-style-type: none">• Komunikat nie został opublikowany w mediach przed ogłoszeniem wyników, co musi być uzgodnione z badaczami (wymienionymi jako osoby kontaktowe).• Przynajmniej jeden kolega naukowy (niebędący współautorem badań) przeczytał i skomentował komunikat, aby upewnić się, że komunikat prasowy przedstawia przekaz akademicki w sposób wiarygodny i dokładny.• Co najmniej dwóch autorów artykułu badawczego było zaangażowanych w bieżącą komunikację.
ZNACZENIE DLA ODBIORCÓW	<p>Należy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Poznać odbiorców komunikatu i pamiętać, jakich informacji będą szukać czytając komunikat prasowy.• Opisać, jaka część (części) badania jest/są istotne dla odbiorców.
TYTUŁ I NAGŁÓWEK	<p>Ponieważ tytuł i nagłówek zapewniają dobre pierwsze wrażenie, konieczna jest mediacja, aby być pewnym, że dokładnie opisują treść artykułu bez jakiegokolwiek przesady, a jednocześnie przykuwają uwagę czytelnika.</p> <ul style="list-style-type: none">• Tytuł powinien być prosty i jasno opisywać temat w mniej niż 10 słowach.• Nie powinien zawierać żargonu ani zbędnych przymiotników.• Nie powinien nadmiernie eksponować informacji, a jedynie stwierdzać, co rzeczywiście można wywnioskować z badania.• Nagłówek powinien dodatkowo zachęcić czytelników i dostarczyć dalszych informacji o tym, czego dotyczy komunikat prasowy.
OGÓLNA INFORMACJA	<p>Należy przedstawić krótkie streszczenie (1-2 zdania). Streszczenie powinno zawierać przynajmniej cztery z pięciu „W” (kto, co, gdzie, kiedy i dlaczego):</p> <ul style="list-style-type: none">• Jaka jest badana grupa (liczba uczestników i ich specyficzne cechy, takie jak wiek, płeć, stan zdrowia itp.) (kto?)• Co było przedmiotem badania (badanie interwencyjne/obserwacyjne) (co?)• Gdzie przeprowadzono badanie (miejsce i nazwa uczelni/institucji) (gdzie?)• Kiedy i jak długo trwało badanie (czas trwania interwencji) (kiedy?)• Jakie były cele badania i dlaczego (dla kogo konkretnie) ma ono znaczenie (większe)? (dlaczego?)• Link do oryginalnego artykułu naukowego. <p>W przypadku, gdy nie wszystkie pięć „W” zostały ujęte w pierwszym akapicie, należy je wyjaśnić w kolejnych akapitach komunikatu prasowego.</p>

1. Pisanie komunikatu prasowego – przewodnik dla naukowców

SEKCJA

OCENA

SZERSZY KONTEKST

Przedstawienie coraz bardziej szczegółowych informacji i tła do tego, co zostało opisane w pierwszym akapicie, najlepiej 2-3 akapity. Opis powinien zawierać:

- Cel pracy, dlaczego i dla kogo ma ona największe znaczenie (więcej informacji).
- Tytuł i autor/autorzy pracy.
- Najważniejsze wyniki i wnioski (ewentualnie cytaty z oryginalnego artykułu) oraz jakie wnioski NIE zostały sformułowane lub nie mogą być wysunięte.
- Co było wcześniej wiadomo na dany temat i co nowego wnosi badanie do istniejącej wiedzy, powiązania z innymi wynikami - czy ustalenia odbiegają od ogólnego konsensusu czy nie.
- Implikacje niepewności (związane z metodami, projektem badań, danymi, przypuszczeniami teoretycznymi itp.) dla wyników badań.
- Twórca przekazywanej wiedzy (tj. wiedzy nie wytworzonej przez samych badaczy).
- Perspektywy o charakterze etycznym, politycznym i/lub naukowym oraz czy komunikat jest oparty na ogólnej wiedzy badacza o szerszej dziedzinie lub opinii, która nie jest związana z własną dziedziną badań (ewentualne rekomendacje).
- Finansowanie badania.
- Potencjalny konflikt interesów dla autorów wymienionych w komunikacie prasowym oraz kluczowe konflikty interesów dla innych osób współtworzących artykuł badawczy.

AFILIACJA

Krótką informacją o uczelni/institucji oraz o tym, kto wydaje komunikat prasowy w 1-2 zdaniach. Powinna zawierać:

- Nazwę i informacje kontaktowe (adres e-mail i numer telefonu komórkowego) instytucji badawczej i/lub innych istotnych (zewnętrznych) źródeł, które posiadają odpowiednią wiedzę specjalistyczną.
- Bezpośredni link do artykułu naukowego (lub abstraktu/infografiki), na podstawie którego powstał komunikat prasowy.
- W przypadku gdy jest to możliwe i istotne: linki do stron internetowych, mediów społecznościowych i/lub filmów w celu uzyskania dalszych informacji.
- Tradycyjne zakończenia: -END-, -30- lub #####.

1. Pisanie komunikatu prasowego – przewodnik dla naukowców

SEKCJA	OCENA
JĘZYK	<p>Język powinien być rzeczowy i zrozumiały dla każdego; powinien zapewnić odpowiednie tłumaczenie nauki dla konsumenta. Należy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Unikać długich zdań; zalecane jest użycie maksymalnie 8-15 słów w zdaniu.• Używać czasu teraźniejszego lub przyszłego (czasowniki aktywne).• Nie używać żargonu, frazesów ani języka naukowego/technicznego; przekaz naukowy musi być klarowny i (czasami) uproszczony.• Wyjaśnić akronimy, gdy są używane po raz pierwszy, ale ograniczyć ich wykorzystywanie do minimum.• Upewnić się, że czytelnicy nie są wprowadzani w błąd poprzez wyolbrzymianie - treść powinna dokładnie odzwierciedlać to, co zostało stwierdzone w badaniu.• Wyniki i/lub wnioski nie powinny wydawać się bardziej wpływowe niż są w rzeczywistości.• Używać superlatywów (np. największy, najwyższy itp.) tylko wtedy, gdy są naprawdę uzasadnione.• Rozróżniać wyniki oraz ich interpretację/ekstrapolację: nie sugerować porady, jeśli jej nie ma.• Wskazać potencjalny konflikt interesów dla autorów wymienionych w komunikacie prasowym oraz kluczowe konflikty interesów dla innych osób współtworzących artykuł badawczy.• Wyraźnie przedstawić dowody, gdy informacja dotyczy związku między dwoma rzeczami.• Upewnić się, że artykuł został sprawdzony pod względem ortografii i gramatyki.
LINKI I WIZUALIZACJE	<p>Mogą być użyte do odzwierciedlenia i/lub uzupełnienia informacji w atrakcyjny wizualnie sposób. Odpowiednio użyte pomagają przeprowadzić czytelnika przez komunikat prasowy. Zaleca się, aby zawsze używać zdjęć, które pomagają zrozumieć prezentowane informacje.</p> <ul style="list-style-type: none">• Jeśli jest to możliwe, można użyć odpowiednich cytatów, aby przedstawić główne przesłanie.• Wskazane jest dodanie linków do informacji ogólnych i/lub informacji kontaktowych.• Należy stosować styl wypunktowany przy podawaniu listy wniosków.• Należy użyć formy graficznej do wyeksponowania kluczowych punktów i ułatwienia czytania.

Dodatkowa literatura:

Pearson, E. (2016, December). Selling a Story: How to Write a Successful Press Release. BBC Sky at Night Magazine, pp. 10-12

Stein, K. (2016). How to Write an Influential Press Release. In M. Gasman, Academics Going Public - How to Write and Speak Beyond Academe (pp. 105-119). New York: Taylor & Francis

Nicoll, L. (2015). How to Write a Press Release. Nurse Author & Editor, 1-9

Pisanie komunikatu prasowego - przykład 1

“Dieta przeciwzapalna może być najlepszym rozwiązaniem dla zdrowia poznawczego - trzykrotnie większe ryzyko demencji związane jest z dietą ubogą w owoce, warzywa, fasolę, herbatę” - Amerykańska Akademia Neurologii (AAN).

NEWSWISE - MINNEAPOLIS - W miarę jak ludzie się starzeją wzrasta stan zapalny w obrębie ich układu odpornościowego, uszkadzając komórki. Nowe badanie pokazuje, że ludzie, którzy spożywali dietę o właściwościach przeciwzapalnych, zawierającą więcej owoców, warzyw, fasoli i herbaty lub kawy, mieli niższe ryzyko rozwoju demencji w późniejszym okresie życia.

Badanie zostało opublikowane 10 listopada 2021r. w wydaniu online *Neurology*[®], czasopisma medycznego Amerykańskiej Akademii Neurologii. "W twoim domu mogą istnieć dobre sposoby, pomagające zwalczyć stan zapalny, który może przyczynić się do starzenia się mózgu" - powiedział autor badania Nikolaos Scarmeas, MD, PhD, z Narodowego i Kapodistriańskiego Uniwersytetu w Atenach w Grecji oraz członek Amerykańskiej Akademii Neurologii. "Dieta jest czynnikiem stylu życia, który możesz modyfikować, i może mieć znaczenie w zwalczaniu stanu zapalnego, jednej z biologicznych ścieżek przyczyniających się do ryzyka demencji i zaburzeń poznawczych w późniejszym okresie życia".

W badaniu wzięło udział 1059 Greków o średniej wieku 73 lata, które nie miały demencji. Każda osoba wypełniła kwestionariusz częstotliwości spożywania żywności, który jest powszechnie stosowany do określenia potencjału zapalnego diety danej osoby. W kwestionariuszu znajdowały się informacje na temat głównych grup żywności spożywanych w poprzednim miesiącu, w tym produktów mlecznych, zbóż, owoców, warzyw, mięsa, ryb, roślin strączkowych, które obejmują fasolę, soczewicę i groch, ponadto dodanych tłuszczów, napojów alkoholowych, używek i słodczy. Potencjalny wynik zapalny diety może wahać się od -8,87 do 7,98, przy czym wyższe wyniki wskazują na dietę o większym charakterze prozapalnym, która obejmuje mniej porcji owoców, warzyw, fasoli i herbaty lub kawy.

Scarmeas zauważa, że wiele składników odżywczych zawartych w żywności przyczynia się do zapalnego charakteru diety danej osoby. Naukowcy podzielili uczestników na trzy równe grupy: osoby z najniższymi wynikami zapalnymi diety, średnimi wynikami i najwyższymi wynikami. Osoby z grupy o najniższych wynikach, tj. - 1,76 i niższych, wskazujących na bardziej przeciwzapalną dietę, jadły średnio tygodniowo 20 porcji owoców, 19 porcji warzyw, 4 porcje fasoli lub innych roślin strączkowych i 11 porcji kawy lub herbaty. Osoby z grupy o najwyższych wynikach, tj. 0,21 i powyżej, wskazujących na dietę bardziej zapalną, jadły średnio tygodniowo 9 porcji owoców, 10 porcji warzyw, 2 porcje roślin strączkowych i 9 porcji kawy lub herbaty.

Naukowcy obserwowali każdą osobę przez średnio trzy lata. W trakcie trwania badania u 62 osób, czyli 6%, rozwinęła się demencja. Osoby, które zachorowały na demencję miały średni wynik równy -0,06, w porównaniu do średniego wyniku równego 0,70 u osób, które nie zachorowały na demencję. Po skorygowaniu wyników z uwzględnieniem wieku, płci i wykształcenia, badacze stwierdzili, że każdy jednopunktowy wzrost wyniku zapalnego diety był związany z 21% wzrostem ryzyka demencji.

W porównaniu z osobami z dolnego tercyla, które spożywały najmniej zapalną dietę, osoby z górnego tercyla były trzykrotnie bardziej narażone na rozwój demencji. "Nasze wyniki przybliżają nas do charakterystyki i zmierzenia potencjału zapalnego diety" - powiedział Scarmeas. "To z kolei może pomóc we wprowadzeniu bardziej spersonalizowanych i precyzyjnych zaleceń dietetycznych i innych strategii utrzymania funkcjonowania poznawczego".

Badanie miało charakter obserwacyjny, a nie było próbą kliniczną. Nie dowodzi, że spożywanie diety przeciwzapalnej zapobiega starzeniu się mózgu i demencji, pokazuje jedynie związek. Dodatkowym ograniczeniem badania jest krótki czas obserwacji wynoszący trzy lata. Potrzebne są dłuższe badania, aby potwierdzić i zreplikować uzyskane wyniki.

Badanie zostało sfinansowane przez Alzheimer's Association, Europejski Fundusz Społeczny oraz greckie Ministerstwo Zdrowia i Solidarności Społecznej. Dowiedz się więcej o demencji na stronie BrainandLife.org, bezpłatnego magazynu Amerykańskiej Akademii Neurologii dla pacjentów i ich opiekunów, skoncentrowanego na problemach związanych z chorobami neurologicznymi i zdrowiem mózgu. Śledź Brain & Life® na Facebooku, Twitterze i Instagramie. Publikując na kanałach mediów społecznościowych posty dotyczące tego badania, zachęcamy do używania hashtagów #Neurology i #AANscience.

Amerykańska Akademia Neurologii jest największym na świecie stowarzyszeniem neurologów i specjalistów w dziedzinie neurologii, liczącym ponad 36 000 członków. AAN zajmuje się promowaniem najwyższej jakości opieki neurologicznej zorientowanej na pacjenta. Neurolog jest lekarzem ze specjalistycznym przeszkoleniem w zakresie diagnozowania, leczenia i zarządzania zaburzeniami mózgu i układu nerwowego, takimi jak choroba Alzheimera, udar mózgu, migrena, stwardnienie rozsiane, wstrząs mózgu, choroba Parkinsona i padaczka.

Aby uzyskać więcej informacji o Amerykańskiej Akademii Neurologii, odwiedź AAN.com lub znajdź nas na Facebooku, Twitterze, Instagramie, LinkedIn i YouTube.

Pisanie informacji prasowej - ocena przykładu 1

SEKCJA	OCENA
TYTUŁ I NAGŁÓWEK	<ul style="list-style-type: none">× Przesadzony tytuł; powinien być inaczej sformułowany, aby dokładniej odzwierciedlał wyniki.× Sugestia "Dieta bogata w żywność pochodzenia roślinnego może obniżyć ryzyko demencji"
OGÓLNA INFORMACJA	<ul style="list-style-type: none">× Zbyt późno wyjaśnia szczegóły dotyczące interwencji/obserwacji (dopiero po opisanu wyników).× Brak informacji o tym, kiedy badanie zostało przeprowadzone.
SZERSZY KONTEKST	<ul style="list-style-type: none">× Brakuje tytułu artykułu.× Metodyczne aspekty zostały opisane zbyt szczegółowo.× Opis wyników jest zbyt rozbudowany i nie wyjaśnia jasno, jakie wnioski można wyciągnąć.× Myląca narracja: na początku są mocne stwierdzenia, na końcu zaś, stwierdzenie, że to wyłącznie związek i potrzebne jest kontynuowanie badań.× Nie wspomniano o konflikcie interesów.
AFILIACJA	<ul style="list-style-type: none">× Nie podano danych kontaktowych.× Przesadnie wspomina się o portalach społecznościowych; informacja prasowa jest wykorzystywana jako reklama, co może przeszkadzać.× Można dodać tradycyjne zakończenie.
JĘZYK	<ul style="list-style-type: none">× Stwierdzone związki powinny być dokładniej/klarowniej wyjaśnione od początku, ponieważ jest to najważniejsza kwestia w tym komunikacie.× Ogólnie rzecz biorąc, informacja prasowa jest zbyt długa. Metody i wyniki są omówione zbyt szczegółowo, a powinny być bardziej zwarte. Ponadto, to co jest opisane, nie odzwierciedla dokładnie tego, co zostało zrobione w badaniu i co można, a czego nie można z badania wywnioskować. Brakuje powiązań z innymi wynikami badań.
WIZUALIZACJA	<ul style="list-style-type: none">× Brakuje zdjęcia.× Styl punktowy pomógłby w przejrzystej prezentacji wyników.

2. RECENZJA KOMUNIKATU PRASOWEGO: PRZEWODNIK DLA NAUKOWCÓW

RECENZOWANIE KOMUNIKATU PRASOWEGO - KRÓTKI PRZEWODNIK

Lista kontrolna została opracowana, aby umożliwić naukowcom zajmującym się żywieniem człowieka dokonanie dokładnego sprawdzenia komunikatu prasowego napisanego przez stronę trzecią (np. własne biuro prasowe) przed jego opublikowaniem.

- 1 Czy tytuł trafnie oddaje wyniki badań/dyskusję?
- 2 Czy pierwszy akapit zawiera co najmniej cztery z pięciu "W" (kto, co, gdzie, kiedy i dlaczego) oraz charakterystykę badania (grupa badana, interwencja, czas trwania, cel badania itp.)?
- 3 Czy kolejny akapit jasno określa dalsze szczegóły dotyczące badania (metody badania, cel badania, konflikt interesów itp.)?
- 4 Czy (kluczowe) wyniki badań zostały przedstawione i zintegrowane z tym, co jest już znane i z tym, co wnoszą? Jaki jest ogólny konsensus w tej sprawie i jakie jest ich znaczenie dla zdrowia publicznego? Czy w komunikacie prasowym wyraźnie podkreślono związek przyczynowy lub korelacyjny wyników badań?
- 5 Czy komunikat prasowy wyraźnie podkreśla, czego nie można wywnioskować z badania?
- 6 Czy komunikat prasowy zawiera wszystkie niezbędne dane dotyczące uczelni/institucji (dane kontaktowe, bezpośredni link do artykułu badawczego)?
- 7 Czy język jest zrozumiały dla wszystkich?
- 8 Czy komunikat prasowy zawiera pomoce wizualne, takie jak infografiki, diagramy i wykresy? (Jeśli dotyczy)

Aby potwierdzić przydatność listy kontrolnej do oceny komunikatu prasowego, proszę przeczytać przykładowy komunikat prasowy, a następnie jego omówienie z wykorzystaniem powyższej listy.

2. Recenzowanie komunikatu prasowego – przewodnik dla naukowców

SEKCJA	OCENA	
<p>Tytuł i nagłówek</p> <p>Czy tytuł i nagłówek trafnie odzwierciedlają omówienie wyników?</p> <p>Tytuł i/lub nagłówek powinny zawierać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupa badana (ludzie/zwierzęta); • Rodzaj badania; • Czy jest to badanie przyczynowe czy korelacyjne; • Rodzaj wyników. 	0	Nie uzyskano = Tytuł i nagłówek nie oddają dokładnie wyników badań/ dyskusji.
	1	Częściowo uzyskano = Tytuł i nagłówek odzwierciedlają wyniki badań, ale nie dyskusję.
	2	W pełni uzyskano = Tytuł i nagłówek odzwierciedlają wyniki badań/dyskusję.
<p>Pierwszy akapit</p> <p>Czy pierwszy akapit zawiera co najmniej cztery z pięciu „W” oraz charakterystykę badania?</p> <p>Pierwszy akapit powinien zawierać co najmniej cztery litery „W” (kto, co, gdzie, kiedy i dlaczego):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupa badana; • Interwencja/obserwacja badania; • Miejsce i nazwa uczelni/instytucji; • Długość interwencji (czas trwania); • Cele badania. 	0	Nie uzyskano = Pierwszy akapit ich nie zawiera.
	1	Częściowo uzyskano = Pierwszy akapit zawiera większość z nich.
	2	W pełni uzyskano = Pierwszy akapit zawiera wszystkie.
<p>Kolejny akapit</p> <p>Czy w kolejnym akapicie są jasno przedstawione szczegóły badania (cel badania, konflikty interesów itp.)?</p> <p>Kolejny akapit powinien zawierać dalsze szczegóły badania, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najważniejsze wyniki i wnioski; • Cel badania; • Implikacje niepewności (związane z metodami, projektem badawczym, danymi, przypuszczeniami teoretycznymi itp.); • Potencjalny konflikt interesów między autorami. 	0	Nie uzyskano = W kolejnym akapicie nie przedstawiono dalszych szczegółów badania.
	1	Częściowo uzyskano = W kolejnym akapicie przedstawiono niektóre dalsze szczegóły badania.
	2	W pełni uzyskano = Kolejny akapit całkowicie opisuje badanie zwiększając jego szczegółowość.

2. Recenzowanie komunikatu prasowego – przewodnik dla naukowców

SEKCJA	OCENA	
<p>Szerszy kontekst</p> <p>Czy wyniki badania zostały przedstawione w kontekście wcześniejszych wyników badań w tej dziedzinie i istniejących rekomendacji żywieniowych w zakresie zdrowia publicznego?</p> <p>Wyniki badania zostały umieszczone w kontekście, na przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeśli wyniki badań są wstępne i nieostateczne, to czy zostało to wyraźnie zaznaczone? • Jeśli wyniki różnią się od poprzednich badań, to czy jest to wskazane i wyjaśnione? • Czy opisano, co mówi w tej sprawie ogólny konsensus/wcześniejsze dowody? • Czy wyjaśniono, do kogo odnoszą się wyniki? • Czy dołączono ramkę tekstową lub akapit prezentujący aktualne wytyczne/rekomendacje żywieniowe? <p>Czy badanie zawiera towarzyszący mu komentarz, który pomaga przedstawić wyniki w odpowiednim kontekście? Jeśli tak, to czy treść artykułu jest zawarta w komunikacie prasowym?</p>	0	Nie uzyskano = Wyniki badania nie zostały ujęte w kontekście.
	1	Częściowo uzyskano = Niektóre wyniki badania zostały ujęte w kontekście.
	2	W pełni uzyskano = Wszystkie najważniejsze wyniki badania zostały ujęte w kontekście.
<p>Wnioski</p> <p>Czy komunikat prasowy wyraźnie podkreśla, czego nie można wywnioskować z badań? Czy wyjaśnia również, dlaczego nie można tego stwierdzić?</p>	0	Nie uzyskano = W komunikacie prasowym tego nie określono.
	1	Częściowo uzyskano = W komunikacie prasowym wskazano, czego nie można wywnioskować, ale bez wyjaśnienia.
	2	W pełni uzyskano = W komunikacie prasowym wyraźnie określono, czego nie można wywnioskować.
<p>Końcowy akapit</p> <p>Czy ostatni akapit zawiera wszystkie niezbędne szczegóły dotyczące uniwersytetu/afiliacji?</p> <p>Ostatni akapit powinien zawierać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwisko i informacje kontaktowe (e-mail i numer telefonu komórkowego) autora i/lub innych istotnych źródeł zewnętrznych; • Bezpośredni link do artykułu badawczego (lub abstraktu/infografiki) leżącego u podstaw komunikatu prasowego; • Jeśli są dostępne i istotne: linki do stron internetowych, mediów społecznościowych i/lub filmów wideo, aby uzyskać więcej informacji. 	0	Nie uzyskano = Ostatni akapit nie zawiera niezbędnych szczegółów.
	1	Częściowo uzyskano = Ostatni akapit zawiera tylko kilka niezbędnych szczegółów.
	2	W pełni uzyskano = Ostatni akapit dostarcza wszystkich niezbędnych szczegółów w sposób przejrzysty.

2. Recenzowanie komunikatu prasowego – przewodnik dla naukowców

SEKCJA	OCENA	
<p>Stosowanie odpowiedniego stylu językowego</p> <p>Czy język jest zrozumiały dla wszystkich i czy są stosowane zasady gramatyczne i stylistyczne oraz odpowiednie formatowanie?</p> <p>Pisownia, interpunkcja i gramatyka powinny być spójne, a język zrozumiały zarówno dla naukowców, jak i laików.</p>	0	Nie uzyskano = Język nie zawsze jest zrozumiały, a ortografia, interpunkcja i/lub gramatyka są niespójne.
	1	Częściowo uzyskano = Język jest zrozumiały, ale pisownia, interpunkcja i/lub gramatyka są niespójne.
	2	W pełni uzyskano = Język jest zrozumiały, a ortografia, interpunkcja i gramatyka są spójne.
<p>Stosowanie odpowiedniego stylu prezentacji</p> <p>Czy komunikat prasowy zawiera pomoce wizualne, takie jak infografiki, diagramy i wykresy? (Jeśli dotyczy)</p>		Tak.
		Nie.
		Nie dotyczy.
<p>Inne kwestie do rozważenia</p> <p>Czy badanie lub wyniki zostały poddane recenzji ekspertów?</p> <ul style="list-style-type: none"> Czy badanie zostało zweryfikowane przez niezależnych naukowców i/lub opublikowane w recenzowanym czasopiśmie? Jeśli badanie nie było recenzowane (np. praca przedstawiona na spotkaniu lub konferencji), czy wyniki są na tyle ważne, że powinny być podane do wiadomości publicznej przed recenzowaniem. 		Tak = Badanie lub wyniki zostały poddane recenzji ekspertów.
		Nie = Badanie lub wyniki nie zostały poddane recenzji ekspertów.
<p>Recenzja końcowa - podpisy pod informacją prasową</p> <p>Czy byłby Pan/Pani w stanie podpisać się pod komunikatem prasowym jako pełnym, klarownym i dokładnym opisem badania żywieniowego?</p>		Tak.
		Nie.
<p>WYNIK KOŃCOWY</p> <p>Aby obliczyć ostateczny wynik należy dodać punkty za udzielone odpowiedzi, Dodaj 2 punkty za każde "tak" i 0 punktów za "nie".</p>	> 12	Akceptowana jakość.
	< 12	Rekomendowana jest poprawa.

2. Recenzowanie komunikatu prasowego - przykład 2

To, jakie ziarna jesz, może wpłynąć na ryzyko wcześniejszego zachorowania na choroby serca.

Badanie irańskiej populacji wykazało, że spożywanie rafinowanych ziaren było związane ze zwiększonym ryzykiem przedwczesnej choroby serca, a spożywanie całych ziaren ze zmniejszonym ryzykiem.

3-Oct-2022 2:45 PM EDT, by American College of Cardiology (ACC)

NEWSWISE — W jednym z pierwszych badań oceniających związek między spożyciem różnych rodzajów zbóż a przedwczesną chorobą wieńcową na Bliskim Wschodzie, naukowcy stwierdzili, że większe spożycie rafinowanych zbóż było związane ze zwiększonym ryzykiem przedwczesnej choroby wieńcowej w populacji irańskiej, podczas gdy spożywanie całych ziaren wiązało się ze zmniejszonym ryzykiem. Badanie zostanie przedstawione na American College of Cardiology (ACC) Middle East 2022 oraz na 13. Kongresie Emirates Cardiac Society, odbywającym się w Dubaju, w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, w dniach 7-9 października 2022 r.

Zdaniem badaczy, we wcześniejszych badaniach epidemiologicznych odnotowano związek pomiędzy spożyciem różnych rodzajów zbóż oraz ryzykiem choroby wieńcowej. W obecnym badaniu oceniono związek między spożyciem rafinowanych i pełnych ziaren a ryzykiem PCAD w populacji irańskiej.

Przedwczesna choroba wieńcowa (PCAD) odnosi się do miażdżycowego zwężenia tętnic wieńcowych u mężczyzn poniżej 55 roku życia lub u kobiet poniżej 65 roku życia. We wczesnym okresie choroby jest ona często bezobjawowa, ale może prowadzić do bólu w klatce piersiowej (dławicy piersiowej) i/lub zawału serca wraz z postępującym rozwojem zwężenia (stenozy) lub pęknięcia blaszki miażdżycowej w ścianie tętnicy. Czynniki ryzyka PCAD obejmują palenie tytoniu, wysoki poziom cholesterolu, wysokie ciśnienie krwi i cukrzycę.

"Istnieje wiele czynników związanych z tym, dlaczego ludzie spożywają więcej rafinowanych ziaren w przeciwieństwie do całych ziaren, przy czym powody te różnią się między ludźmi. Do najważniejszych czynników należą gospodarka i dochody, praca, edukacja, kultura, wiek itp.", powiedział Mohammad Amin Khajavi Gaskarei, MD, z Isfahan Cardiovascular Research Center oraz Cardiovascular Research Institute, Isfahan University of Medical Sciences w Isfahanie, Iran, główny autor badania. "Dieta, która obejmuje spożywanie dużej ilości rafinowanych ziaren, może być uważana za podobną do diety zawierającej dużo cukrów i olejów".

Pełne ziarna są definiowane jako zawierające całe ziarno, podczas gdy rafinowane ziarna są zmielone na mąkę lub mączkę, aby poprawić trwałość, ale jednocześnie tracą w tym procesie ważne składniki odżywcze. Wytyczne 2019 ACC/American Heart Association Guideline dotyczące profilaktyki chorób serca zalecają dietę, która obejmuje spożycie warzyw, owoców, roślin strączkowych, pełnych ziaren i ryb, aby zmniejszyć czynniki ryzyka chorób serca.

Do badania zrekrutowano 2099 osób z PCAD ze szpitali wyposażonych w pracownię cewnikowania w różnych miastach i grupach etnicznych na terenie całego Iranu, u których wykonano koronarografię

(kobiety w wieku ≤ 70 lat i mężczyźni ≤ 60 lat). W sumie do grupy kontrolnej włączono 1168 pacjentów z prawidłowymi tętnicami wieńcowymi, natomiast 1369 pacjentów z CAD z obturacją równą lub większą niż 75% w co najmniej jednej tętnicy wieńcowej lub $\geq 50\%$ w lewej głównej tętnicy wieńcowej stanowiło grupę badaną.

Uczestnicy otrzymali kwestionariusz częstotliwości spożycia żywności w celu oceny zachowań żywieniowych i oceny związku między spożyciem pełnych i rafinowanych zbóż a ryzykiem PCAD u osób bez wcześniejszego rozpoznania choroby serca. Po skorygowaniu o czynniki zakłócające, wyższe spożycie rafinowanych ziaren było związane ze zwiększonym ryzykiem PCAD, podczas gdy spożycie pełnego ziarna było odwrotnie związane ze zmniejszonym ryzykiem PCAD.

"Ponieważ więcej badań wykazuje wzrost spożycia rafinowanych ziaren na świecie, a także wpływ na ogólny stan zdrowia, ważne jest, abyśmy znaleźli sposoby zachęcania i edukowania ludzi na temat korzyści płynących z konsumpcji całych ziaren", powiedział Khajavi Gaskarei. "Taktyki do rozważenia obejmują nauczanie lepszych wyborów żywieniowych w szkołach i innych miejscach publicznych w prostym języku, który ogół populacji może zrozumieć, a także w programach telewizyjnych i poprzez kontynuowanie badań na wysokim poziomie, które są prezentowane na konferencjach medycznych i publikowane w czasopismach medycznych.

Klinicyści muszą również prowadzić takie rozmowy między sobą i ze swoimi pacjentami."

Dowiedz się więcej o ACC Middle East 2022 i 13 Kongresie Emirates Cardiac Society na stronie [ACC.org/MiddleEast2022](https://www.acc.org/MiddleEast2022).

Źródło:

<https://www.newswise.com/articles/which-grains-you-eat-can-impact-your-risk-of-getting-heartdisease-earlier> (dostęp 9 października 2022).

Zastrzeżenie:

Niniejsza analiza ma służyć jedynie jako ćwiczenie i nie ma na celu krytyki pracy autorów. Nie bierze pod uwagę docelowej publiczności i ogólnych celów oryginalnego utworu.

2. Recenzowanie komunikatu prasowego – ocena przykładu 2

SEKCJA	WYNIK	OCENA
Tytuł i nagłówek Czy tytuł i nagłówek trafnie odzwierciedlają omówienie wyników?	1	Nie określono badanej grupy i rodzaju badania.
Pierwszy akapit Czy pierwszy akapit zawiera co najmniej cztery z pięciu „W” oraz charakterystykę badania?	1	Badana grupa jest częściowo zdefiniowana, nie podano rodzaju i długości badania.
Kolejny akapit Czy w kolejnym akapicie są jasno przedstawione szczegóły badania (cel badania, konflikty interesów itp.)?	0	Nie zawiera żadnego z nich.
Szerszy kontekst Czy wyniki badania zostały przedstawione w kontekście wcześniejszych wyników badań w tej dziedzinie i istniejących rekomendacji żywieniowych w zakresie zdrowia publicznego?	1	Powołuje się na wcześniejsze badania bez odniesienia się do nich w komunikacie i nie wyjaśnia dokładnie istniejącego związku między spożyciem a chorobami serca.
Wnioski Czy informacja prasowa wyraźnie podkreśla, czego nie można wywnioskować z badań naukowych? Czy wyjaśnia również, dlaczego nie można tego stwierdzić?	1	Nie zawiera jasnego stwierdzenia, co można, a czego nie można wnioskować na podstawie tych badań.
Końcowy akapit Czy ostatni akapit zawiera wszystkie niezbędne szczegóły dotyczące uniwersytetu/afiliacji?	2	
Stosowanie odpowiedniego stylu językowego Czy język jest zrozumiały dla wszystkich i czy są stosowane zasady gramatyczne i stylistyczne oraz odpowiednie formatowanie?	1	Częste używanie żargonu i terminów technicznych, które mogą być niezrozumiałe dla laików.
Stosowanie odpowiedniego stylu prezentacji Czy komunikat prasowy zawiera pomoce wizualne, takie jak infografiki, diagramy i wykresy? (Jeśli dotyczy)	Nie	
Komunikat dotyczy treści poddanych recenzji	Nie	
Recenzja końcowa - podpisy pod informacją prasową Czy byłby Pan/Pani w stanie podpisać się pod komunikatem prasowym jako pełnym, klarownym i dokładnym opisem badania żywieniowego?	Nie	Informacja prasowa powinna zostać poprawiona: dużo powtórzeń celów, niekonwencjonalna kolejność akapitów.
WYNIK KOŃCOWY	7	Zalecana jest poprawa.

Tłumaczenie: Marzena Jeżewska-Zychowicz

marzena_jezewska_zychowicz@sggw.edu.pl

